

هیچ فراری وجود ندارد

جرائم جنگی و آسیب به غیرنظامیان در جریان سقوط افغانستان به دست طالبان

AMNESTY
INTERNATIONAL

سازمان عفو بین الملل جنبشی است متشکل از بیش از 10 میلیون نفر که برای بسیج انسانیت در هر شخص و مبارزه برای تغییر کار می‌کند تا همه ما بتوانیم از حقوق بشر بهره مند شویم. چشم انداز ما ایجاد دنیایی است که در آن کسانی که در قدرت هستند به وعده های خود پایبند می‌مانند، به قوانین بین الملل احترام می‌گذارند و پاسخگو قرار داده می‌شوند. ما مستقل از هر دولت، ایدئولوژی سیاسی، منافع اقتصادی یا مذهب هستیم و منابع مالی ما را عمدتاً حق العضویت و اعانه های فردی تشکیل می‌دهد. ما معتقدیم که فعالیت در همبستگی و همدردی با مردم در همه جا می‌تواند جوامع مان را برای بهتر شدن تغییر دهد.

© سازمان عفو بین الملل 2021
به استثنای مواردی که صراحت یافته، محتوای این سند تحت مجوز کرییتیو کامنز (یعنی ارجاع، استفاده غیرتجارتی، عدم تکیه به عنوان آثار مشتق، ارجاع بین المللی 4.0) ثبت است (به [سایت کرییتیو کامنز](#) مراجعه کنید). برای اطلاعات بیشتر، به [صفحه جوازها](#) در سایت اینترنتی عفو بین الملل مراجعه کنید.

در مواردی که مطالب به یک دارنده حق تکثیر غیر از عفو بین الملل نسبت داده شده، این مطالب مشمول جواز کرییتیو کامنز نمی‌شود. انتشار در سال 2021 توسط عفو بین الملل، خانه پیتر بنسون، خیابان ایستون، لندن، بریتانیا

نشان راهنمایی: ASA 11/5025/2021
زبان اصلی: انگلیسی

عکس روی جلد: بازدید انس حقانی، دست راست در وسط، از وسایط نقلیه/خودروهای نظامی به تاریخ 31 اگست 2021 در کابل افغانستان. این وسایط پس از اینکه طالبان کنترل میدان هوایی بین المللی حامد کرزی را پس از تکمیل خروج نیروهای آمریکایی از کشور به دست گرفتند به دست این گروه ستیزه جو افتاد. س انجلس تابمز 2021 از طریق گتی ایمجز

خلاصه اجرایی

"تنها چیزی که ما می خواهیم توقف بمباران غیرنظامیان است."

دهقان 34 ساله از ولایت قندز هنگام شرح پیامد حمله هوایی نیروهای هوایی افغانستان بر شفاخانه ای در باسوز.

سقوط کابل به دست طالبان به تاریخ 15 اگست 2021 دنیا را غافلگیر کرد که نباید می کرد. دو دهه منازعه مسلحانه افغانستان که همواره تلفات گسترده و غیرمتناسبی بر غیرنظامیان وارد کرده بود پس از این که ایالات متحده در اپریل 2021 خروج کامل را اعلان کرد به سطح جدیدی از شدت رسید. طالبان که احساس پیروزی می کردند حمله ای تهاجمی سراسری راه انداختند. نیروهای امنیتی تحت محاصره افغانستان – که به دلیل فساد، آزار و اذیت و استفاده از خشونت مرگبار علیه غیرنظامیان عادی مشروعیت خود را در انظار مردم افغانستان از دست داده بودند – در یک نبرد بی رحمانه برای بقا جنگیدند. وقتی به رسانه های خبری بین المللی گوش می دهید، به نظر می رسد که افغانستان یک شبه فروپاشید. غیرنظامیانی که در درگیری ها گیر ماندند برداشت متفاوتی داشتند.

جنگ شهری در قندز در جون 2021 به صورت خاص شدید و بی امان بود. در زاخیل، حومه غربی شهر، نیروهای دولتی در محله های غیرنظامی دارای جمعیت متراکم هاوان پرتاب کردند در حالی که نیروهای طالبان با استفاده از مکاتب و مساجد به عنوان سکویی برای راه اندازی حملات، غذا خواستن از خانواده هایی که در خانه های شان گیر مانده بودند پیشروی می کردند. پس از این که یک هاوان در خانه ای فرود آمد، یک عضو خانواده دختر 12 ساله ای به نام منیژه را با شتاب به شفاخانه برد و یک تکه فلزی از نارنجک در ستون فقرات او فرورفته بود. در ظرف بیشتر از یک هفته در اثر این جراحت جان باخت. مرد گفت: "آن روز اول سرطان [22 جون] بود. هاوان های زیادی فرود آمده بود. من اهالی قریه خود را در شفاخانه شناختم. طالبان در محله ما حضور داشتند، اما آن ها در مساجد ماندند، نه در خانه های مردم. [بعداً] من به سرک میدان هوایی کوچ کردم زیرا این تنها محلی در قندز است که حالا امن است. هر کسی که شغل و پول دارد به آنجا منتقل شده است." اما حتا آن آخرین گریزگاه امن در قندز نیز زود از سوی طالبان تسخیر شد.

تا زمان سقوط حکومت پیشین افغانستان یک منازعه مسلحانه غیر بین المللی در افغانستان جریان داشت. سه طرف عمده این منازعه طالبان، نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغانستان و ایالات متحده بودند. این گزارش به مستند سازی جرایم مندرج در قانون بین المللی، به شمول جرایم جنگی، موارد نقض و تخطی از حقوق بشر از سوی جوانب متخاصم و همچنین کشتار غیرنظامیان از سوی سه جانب در جریان درگیری هایی که به سرنگونی حکومت پیشین افغانستان منجر شد، می پردازد. در مجموع، این گزارش 12 قضیه تلفات غیرنظامیان را بررسی می کند که در آن دست کم 40 نفر کشته شدند و دست کم 21 نفر دیگر زخمی شدند. برای انجام این تحقیق، سازمان عفو بین الملل با بازماندگان، اعضای خانواده قربانیان و شاهدان – هم

حضور در کابل و هم از راه دور از طریق ارتباطات رمزار - در فاصله زمانی جولای و دسامبر 2021 مصاحبه کرد. بر علاوه، محققان اطلاعات موجود به دست آمده از منابع باز، از جمله تصاویر ماهواره ای، اسناد دولتی و ویدیوها و عکس های دیجیتالی را بررسی کردند.

حوادث مندرج در این گزارش در چندین دسته کلی قرار می گیرد. ایالات متحده حملات هوایی انجام می داد که باعث کشته شدن تعداد زیاد از غیرنظامیان می شد چرا که آن ها سلاح های انفجاری را در مناطق دارای جمعیت مترکم پرتاب می کردند. وقتی طالبان کنترل ولسوالی های جدید را به دست می گرفتند، جرایم جنگی به دنبال آن اتفاق می افتاد. اقلیت های قومی و مذهبی، سربازان پیشین نیروهای امنیتی و دفاعی ملی افغانستان و حامیان حکومت پیشین همه آماج شکنجه و کشتار قرار می گرفتند. میزان کامل کشتار کماکان نامعلوم است زیرا طالبان در بسیاری از مناطق روستایی خدمات تلفن موبایل را قطع یا دسترسی به اینترنت را شدیداً محدود می کردند. و سرانجام، در نتیجه ترکیبی از غفلت و بی توجهی ظاهری به قانون بین المللی نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغانستان دست به حملات خمپاره ای بر خانه ها می زدند و بر شفاخانه ای حمله هوایی انجام می دادند که همه این ها باعث کشته شدن غیرنظامیان می شد که از ترس پنهان می شدند. در بعضی موارد، بی احتیاطی محض در حملات ممکن است به سطح از جرایم جنگی برسد، بنابراین، آن ها به صورت فاحش در تشخیص درست میان اهداف غیرنظامی و نظامی ناکام بودند.

حملاتی که در این گزارش به بررسی گرفته شده است نشان دهنده تصویری کوچک و شکسته، اما مهم از رنجی است که در جریان آخرین مرحله مداخله ایالات متحده در کشور بر افغان ها وارد شده است. با اطمینان می توان گفت که دامنه آسیب به غیرنظامیان در افغانستان به مراتب بزرگ تر از حاصل جمع قضایای انفرادی است که در این گزارش شرح داده شده است. هیئت معاونت سازمان ملل در افغانستان (یوناما) گزارش کرد که فقط در شش ماه نخست سال 2021، 1659 غیرنظامی کشته و 3524 نفر دیگر زخمی شدند که آمار یک افزایش 47 درصدی نسبت به سال گذشته را نشان می دهد. از سال 2009 که یوناما شروع کرد به ثبت سیستماتیک تلفات غیرنظامیان ماه های می و جون 2021 تاکنون خشونت بارترین برای غیرنظامیان بوده است.

نا توانی حکومت پیشین افغانستان در رسیدگی درست به آسیب به غیرنظامیان چشم گیر و با سابقه بود و در نهایت به تضعیف ثبات خود دولت کمک کرد چرا که مردم ایمان خود به توانایی کابل برای رسیدگی به نیازهای شان را از دست دادند. بسیاری از افرادی که با سازمان عفو بین الملل صحبت کردند ابراز داشتند که از این که تسلط طالبان حداقل به معنای پایان رشوه ستانی ها در خیابان و حملات هاوان بدون تفکیک بر خانه های شان است، از واماندگی رهایی یافته اند.

همان گونه که این گزارش و تحقیقات دیگر نشان می دهد، اطفال در جریان منازعه با خطرات خاصی رو به رو بوده اند. صدها مکتب در نتیجه حملات تخریب شده یا آسیب دیده است که بعضی از این حملات عامدانه متعلمان و معلمان را آماج قرار می داد و پاسخگویی اندکی برای این حملات یا جبران خسارت برای بازماندگان وجود داشته است. حتا در موارد نادری مثل پس از حمله ماه می 2021 بیرون از مکتب سید الشهدا در غرب کابل که جبران خسارت صورت گرفته است، بعضی از کودکان، به خصوص دختران، در مغایرت با قانون بین المللی حذف شدند.

هر چند تحقیقات بیشتری لازم است اما مستند سازی عفو بین الملل نیز نشان می دهد که افراد دارای معلولیت، به خصوص افراد دارای معلولیت های روانی، با خطرات افزون تری از جمله در جریان حملات طالبان در سال جاری مواجه شده اند. برای مثال، در قضیه روستای مندرخت در ولسوالی مالستان، طالبان دو مردی که از زمینه های شدید سلامت روانی رنج می بردند را کشتند، فقط به دلیل این که آن ها هنگام به تصرف درآمدن قریه ای جا گذاشته شده بودند.

هر چند حکومت افغانستان دیگر وجود ندارد، اما ناکامی آن در حفاظت درست از اتباع اش در جریان جنگ با طالبان درس عبرتی است برای دولت های دیگر در سراسر جهان. کشتن اتباع غیرنظامی خود، نا توانی در معذرت خواستن و جبران خسارت به شهروندان یا حتا نا توانی در توضیح راه های ادعای جبران خسارت به غیرنظامیان همه به مشروعیت زدایی از حکومت مرکزی کمک کرد. دولت هایی که درگیر منازعات مسلحانه غیر بین المللی علیه گروه های مسلح در داخل قلمرو خودش هستند باید از این درس بیاموزند که حفاظت از غیرنظامیان و عمل به مکلفیت های حقوق بشری برای تداوم مشروعیت و ثبات نقش اساسی دارد. به همین ترتیب، ناتو، ایالات متحده و 35 عضو دیگر عملیات حمایت قاطع باید بررسی کنند

که چگونه آسیبی که از سوی نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغانستان، نیرویی که از سوی این دولت ها ایجاد و آموزش داده شد، بر غیرنظامیان وارد شده است به سقوط حکومت افغانستان کمک کرد.

درگیری مطمئناً در افغانستان ادامه خواهد یافت زیرا نیروهای طالبان و دولت اسلامی ولایت خراسان (شاخه خراسان داعش) باهم درگیر می شوند و هر دو گروه همچنان اقلیت های قومی و مذهبی را هدف قرار می دهند. یک احتمال زیاد این است که ایالات متحده به عملیات ها علیه دولت اسلامی ولایت خراسان نیز ادامه خواهد داد و دنیا هم اکنون نگاهی نهانی به همچون آینده کرده است. به تاریخ 29 اگست 2021، حمله طیاره بدون سرنشین که از سوی ایالات متحده انجام شد 10 غیرنظامی به شمول هفت کودک را در خانه ای در غرب کابل کشت. مقامات ایالات متحده ادعا کردند که آن ها یک تسهیل گر دولت اسلامی ولایت خراسان را هدفگیری کردند و در یک بیانیه اولیه، ستاد فرماندهی مرکزی (سنتکام) گزارش کرد: "ما مطمئنیم که موفقانه به هدف زدیم. انفجارهای ثانوی قابل توجه ناشی از انفجار موثر بیانگر موجودیت مقدار قابل توجهی از مواد انفجاری بود. ما در حال بررسی احتمالات تلفات غیرنظامی هستیم هرچند هیچ نشانه ای در حال حاضر نداریم." هر کدام از این اظهارات به نوبه خود دروغ ثابت شد.

ایالات متحده در افغانستان، عراق، سوریه، یمن و سومالی مطابق مکلفیت ها در حفاظت از غیرنظامیان در جریان حملات هوایی و پرداخت غرامت های عادلانه در مواردی که آسیب وارد شده عمل نکرده است. شمار محدودی از قضایای مشهور تلفات غیرنظامیان مانند حمله هوایی ماه اگست در کابل توجه بین المللی را جلب می کند. اما اغلب به موارد کمتر شناخته شده مانند قضایای مستنده شده در این گزارش اذعان نمی شود. نباید به گزارش های خبری بین المللی نیاز شود تا ایالات متحده را به انجام وظایف بر اساس قانون بین المللی وادار کند.

و همزمان با ادامه یافتن بحران در افغانستان – منازعه ای که ایالات متحده دیگر یک جانب آن نیست - قانون بین المللی حقوق بشر، بلکه قانون بین المللی بشردوستانه، اکنون باید چهارچوبی برای هدایت عملیات های آینده ایالات متحده باشد که بر اساس آن حفاظت از حق فرد به زندگی از بیشترین اهمیت برخوردار است.

سازمان عفو بین الملل، در روشنایی اطلاعات مندرج در این گزارش، از مقامات طالبان می خواهد که کشتار غیرنظامیان را فوراً متوقف کنند، در باره قضایای ارائه شده در این گزارش تحقیق کنند و در موارد لازم محاکمه های عادلانه را بدون توسل به مجازات مرگ برگزار کنند. محکمه بین المللی جزایی باید به تحقیقات همه جانبه در باره همه جوانب این منازعه از جمله قضایای مستنده شده در این گزارش بپردازد. و طالبان و ایالات متحده باید به مکلفیت های بین المللی خود عمل کنند و مکانیسم های واضح و قوی برای درخواست غرامت برای آسیب های وارده در جریان منازعه برای غیرنظامیان ایجاد کنند.

سازمان عفو بین الملل یک جنبش
جهانی برای حقوق بشر است.
زمانی بی عدالتی برای یک
شخص اتفاق می افتد، برای همه
ما مهم است.

CONTACT US

info@amnesty.org

+44 (0)20 7413 5500

JOIN THE CONVERSATION

www.facebook.com/AmnestyGlobal

@Amnesty

هیچ فراری وجود ندارد

جرایم جنگی و آسیب به غیرنظامیان در جریان سقوط افغانستان به دست طالبان

سقوط کابل به دست طالبان به تاریخ 15 اگست 2021 دنیا را غافلگیر کرد که نباید می کرد. دو دهه منازعه مسلحانه افغانستان که همواره تلفات گسترده و نامتناسبی بر غیرنظامیان وارد کرده بود پس از این که ایالات متحده در ماه اپریل 2021 خروج کامل را اعلان کرد به سطح جدیدی از شدت رسید.

در ماه های آخر منازعه، ایالات متحده دست به حملات هوایی می زد که باعث کشته شدن تعداد زیادی از غیرنظامیان می شد. زمانی که طالبان کنترل ولسوالی های جدید را به دست می گرفتند، جرایم جنگی به دنبال آن رخ می داد. اقلیت های قومی و مذهبی و حامیان حکومت پیشین آماج شکنجه و کشتار قرار می گرفتند. و نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغانستان حملات هاوان بر خانه ها به راه می انداختند و یک حمله هوایی بر شفاخانه ای انجام دادند که همه باعث کشته شدن غیرنظامیانی می شد که از ترس پنهان شده بودند.

حملاتی که در این گزارش بررسی شده است نشان دهنده تصویر کوچک و شکسته، اما مهمی از رنجی است که در جریان آخرین مرحله مداخله ایالات متحده در کشور بر افغان ها وارد شده است.

